

1. Úvod do studia oboru: tradiční a moderní didaktika

Petr Knecht

Didaktika jako...

- ... umění vyučovat.
- ... teorie vyučování.
- ... teorie kurikula, učení a vyučování.

Profilující disciplína učitelského vzdělávání.

K dispozici existuje nepřehledné množství literatury.

Tradiční vs. moderní didaktika

- Tradiční didaktika je normativní – říká, že by něco mělo být, případně se soustředí na systematizování didaktických kategorií. Je abstraktní – nad obsahy jednotlivých oborů.
- Moderní didaktika je explanační – vysvětluje, proč něco funguje a něco nefunguje, a za jakých podmínek. Je zakotvená do konkrétních obsahů jednotlivých oborů.

Je didaktika živá?

- Tradiční pojetí obecné didaktiky je natolik abstraktní, že je obtížné na jejím pojmovém základě posuzovat konkrétní výukové situace.
- Pracuje se převážně s pojmy širokého významu (didaktické principy/zásady, výukové metody/formy apod.) s nspecifikovanou vazbou na učitelovo didaktické myšlení a jednání.
- Problémy, které učitel řeší, jsou často vázány na určitý obor, případně na konkrétní učivo.
- **Jaké je možné řešení?**

<http://www.ped.muni.cz/didacticaviva/>

The screenshot shows a Mozilla Firefox browser window displaying the homepage of 'Didactica viva'. The browser's address bar shows the URL 'http://www.ped.muni.cz/didacticaviva/'. The website header features the title 'Didactica viva' in a large blue font, with the subtitle 'Prostředí pro komunikaci a vzdělávání učitelů - reflektivních praktiků' in red below it. A navigation menu includes links for 'Domů', 'Aktuality', 'Co', 'Proč', 'Kam', 'Jak', 'Kazuistiky', 'Studovna', 'Dialogicky', 'Odkazy', 'Lidé', and 'Kontakt'. The main content area contains three paragraphs of text describing the project's goals, its development by the Institute of Educational Research at Masaryk University, and its phases from 2013 to 2014+. At the bottom, it mentions 'DiViWeb' as the platform used and includes a copyright notice for 2012.

Domů | Aktuality | Co | Proč | Kam | Jak | Kazuistiky | Studovna | Dialogicky | Odkazy | Lidé | Kontakt

Didactica viva neboli *Živá didaktika* je konkrétní didaktickou koncepcí, která je rozvíjena v zájmu oživení didaktiky. Reaguje na nové poznatky pedagogických, psychologických a didaktických výzkumů a pokouší se je zhodnotit pro školní praxi.

Didactica viva je v různých podobách rozvíjena v rámci odborných aktivit Institutu výzkumu školního vzdělávání Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.

V iniciační fázi (2013) za koncepcí stojí: Tomáš Janík, Jan Slavík, Michaela Pišová, Petr Knecht, Petr Najbar, Tomáš Janko, Simona Šebestová a Eva Minaříková.

V dalších letech (2014+) by se měla rozvíjet za přispění oborových didaktiků z fakult připravujících učitele a odborně disponovaných učitelů z praxe.

DiViWeb je prostředím pro komunikaci a vzdělávání učitelů – reflektivních praktiků.

Didactica viva
Copyright © 2012. All Rights Reserved.

[Joomla template](#) created with Artisteer.

Výzkum vzdělávání: základ moderní didaktiky

- Existují metody, které nefungují?
- Co dělám dobře? Co dělám špatně?
- Co je lepší? Aby žáky učení bavilo, nebo aby měli výsledky?
- Jak víte, co funguje dobře?
- Lidé často zaměňují běžnou praxi za nejlepší praxi.

Evidence-based přístup

Didaktika založená na důkazech:

- Potřebujete znát všechny důkazy, abyste mohli činit jasná rozhodnutí.
- Není dostačující vědět, co funguje, ale proč to funguje.
- Musíte znát faktory, které hrají roli právě ve vašem případě.
- Je třeba se stále dívat kriticky na své vlastní didaktické činnosti ve světle výzkumů.

Evidence-based přístup

„Evidence rather than tradition or authoritative personal opinion.“

Je lepší strávit více času problémovou úlohou, nebo diktováním textů?

A jak mám žáky naučit pravopis?

Literatura k tématu

- Janík, T., & Stuchlíková, I. (2010). [Oborové didaktiky na vzestupu: přehled aktuálních vývojových tendencí.](#) *Scientia in educatione*, 1(1), 5–32.
- Mareš, J. (2009). Edukace založená na důkazech: Inspirace pro pedagogický výzkum i školní praxi. *Pedagogika*, 59(3), 232–258.
- <http://www.ped.muni.cz/didacticaviva/>

Pro fajnšmekry:

Petty, G. (2009). *Evidence-based teaching*. Cheltenham: Nelson Thornes.